

**BÉKÉS MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
KÖZGYŰLÉSÉNEK ELNÖKE**

03 sz. napirend

5600 Békéscsaba, Árpád sor 18.
Telefon: 66/441-156; Fax: 66/441-122

Előkészítő: Krasznai Eszter	NYILVÁNOS ülés
Véleményező bizottság: Társadalmi Kapcsolatok Bizottsága	A döntéshozatal egyszerű többséget igényel

**ELŐTERJESZTÉS
a Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlésének
2015. június 18-án tartandó ülésére**

Tárgy: Tájékoztató a Békés megyei nemzetiségi önkormányzatok munkájáról

Tisztelt Közgyűlés!

Békés megyében 4 területi nemzetiségi önkormányzat működik (roma, román, szlovák és német). Az alábbiakban mutatják be munkájukat.

Békés Megyei Szlovák Önkormányzat

2014. október 22-én tartották alakuló ülésüket, ahol elnököt és alelnököt választottak Krajcsovicz Andrásné illetve Tóth Erika személyében.

A Békés Megyei Szlovák Önkormányzat tevékenységét két fő szempont alapján határozta meg, melyből az első a hagyományörzés, szlovák nyelv ápolása, a másik pedig a nyelvoktatás az óvodákban, iskolákban.

Hagyományörzés, szlovák nyelv ápolása

Ennek érdekében 2015. február 17-én összeült a megye valamennyi (17) szlovák önkormányzatának vezetősége, valamint a civil szervezetek vezetői, szlovák, illetve szlovák nyelvet oktató óvodák, iskolák pedagógusai, egyeztettek a várható hagyományörző programokat.

Az időpontok és a programok jellegéről, valamint a vezetők elérhetőségéről egy táblázatot készítettek, melyet minden szervezet vezetője írásban megkapott. Szeretnék, ha a kiemelt rendezvényeken minél többen részt vennének, erősítve ezzel az összetartozást, a megyei képviselők részvételével pedig a megbecsülést.

A hagyományörzés területén kiemelkedő munkát végzőket „Békés Megye Szlovákságáért” kitüntetésben részesítik.

Nyelvoktatás az óvodákban, iskolákban

Az említett fórumon a szlovák nyelv oktatásának kérdése is napirenden szerepelt. Az elmondottakból kiderült, hogy a nemzetiségi nyelvet oktató iskoláknál vannak gondok. Krajcsovicz Andrásné ezt követően személyesen felkereste a megye kis iskoláit, ahol eddig nemzetiségi nyelvoktatás folyt, és sajnálattal tapasztalta, hogy a szlovák nyelv oktatása megszűnt. (Nagybánhegyes, Telekgerendás)

A nagyobb létszámú iskolákban színvonalas és eredményes nyelvoktatás folyik. (Kétsoprony, Kondoros, Csabacsúd).

A kétnyelvű iskolák magas színvonalúak és jól felszereltek. (Tótkomlós, Szarvas, Békéscsaba).

A Békés Megyei Szlovák Önkormányzat igyekszik támogatni az iskolák munkáját, részt vesznek a rendezvényeiken, lehetőségeikhez mérten anyagilag is támogatják őket. Jelenleg nyári tábort szerveznek Nagybánhegyesen. Népszerűsítik az ott folyó munkát.

A két kiemelt feladaton túl a Békés Megyei Szlovák Önkormányzat igyekszik kapcsolatot tartani a többi megyei nemzetiségi önkormányzattal, valamint a települési önkormányzatokkal és megyei önkormányzattal. Igyekeznek részt venni a rendezvényeiken és támogatni munkájukat.

2014. évben 3 ülést tartottak, összesen 39 db határozatot hoztak. 2015. év május végéig szintén 3 ülés volt, ahol 26 db határozat született, amiben az éves munkaterven, a közmeghallgatáson, a költségvetésen kívül olyan szakmai programok, együttműködések megvalósítását tűztük ki célul, ami a Békés megyében élő szlovákságot segíti.

Békés Megyei Román Önkormányzat

A Békés Megyei Román Önkormányzat 2014. október 21-én tartotta alakuló ülését. Elnöke Karancsi Andrásné. Az önkormányzat célja a román ajkú népcsoport megmaradása, identitásuk, hagyományaik megőrzése. Szeretnék elérni, hogy a román anyanyelv tisztelete és szeretete átértékelődjön gyermekeikre, unokáikra. Ennek érdekében több olyan programban is részt vesznek az egyesületekkel együtt, melyeknek célcsoportjai a gyermekek.

A gyermekeken kívül gondolnak az idősebb korosztályra is, éppen ezért került megrendezése a Békés megyei román nyugdíjas pedagógusok találkozója is, egy kiállítással egybekötve. A kiállításon a megye románok lakta településeinek valamikori életét, használati és népművészeti tárgyait mutatták be.

A megye több településén is folyamatosan részt vesznek a különböző rendezvényeken, ezen kívül lehetőségeikhez mérten támogatják is azokat, illetve együttműködnek. (tanulmányi versenyek, bálak, jótékonysági est, nemzetiségi konferencia, kiállítások)

Kapcsolatot tartanak a települési román önkormányzatokkal és civil szervezetekkel.

Együttműködnek a területi nemzetiségi önkormányzatokkal és a megyei önkormányzattal.

2014. évben 3 ülés tartottak, ahol összesen 38 db határozatot hoztak. 2015. évben május végéig 4 ülésen, összesen 33 db határozat született, amiben az éves munkaterven, a közmeghallgatáson, a költségvetésen kívül olyan szakmai programok, együttműködések megvalósítását tűztük ki célul, ami a Békés megyében élő románokat segíti.

Tevékenységük részletesen:

2014. november

– Jótékonysági est Méhkeréken, a “Duló György” Művelődési Házban, a Romániai szegény sorsú gyermekek megsegítésére

– “Martyin György” Román helyesírási verseny a méhkeréki Általános Iskolában

2014. december

– a gyulai Román Konzulátus és a Magyarországi Románok Kulturális Szövetsége egy emlékműsort szervezett az 1989-es romániai forradalom 25. évfordulója alkalmából. A rendezvényre az MRKSZ székházában került sor.

– A Magyarországi Románok Kulturális Szövetsége székházában (5700 Gyula, Dózsa György utca 8.) a Békés Megyei Román Önkormányzat közmeghallgatást tartott

– Békés Megyei Nemzetiségi Díjátadó Gálaműsor Méhkeréken a “Duló György” Művelődési Házban. A magyarországi románok közül Martyin Emília részesült megyei kitüntetésben. A megyei román önkormányzat képviseltette magát ezen a rendezvényen és gratulált az ünnepeltnek.

– Méhkeréki óvodások Karácsonyi műsora a “Duló György” Művelődési Házban

– Méhkeréki általános iskolások Karácsonyi műsora a “Duló György” Művelődési Házban

2015. január

- Vízszentelés a Méhkeréki Ortodox Templomban
- Téli ping-pong bajnokság a méhkeréki általános iskola diákjai részére a Tornateremben
- Román irodalmi emlékműsor a Gyulai “Nicolae Bălcescu” Román Gimnázium Kulturális Központ Színháztermében “Mihai Eminescu” a román irodalom kimagasló költője születésének 165. évfordulója alkalmából
- “Foaia Românească” román amatőr sakkverseny Gyulán, az MRKSZ székházában

2015. február

- Duló György Emléktábla avatás és szentelés Méhkeréken a Művelődési Házban
- Szalagavató ünnepség a Gyulai “Nicolae Bălcescu” Román Gimnázium Kulturális Központ Színháztermében
- Farsangi bál a méhkeréki általános iskolások részére

2015. március

- az Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny Román nyelv és Irodalom tantárgyból (OKTV) szóbeli versenyére a Magyarországi Románok Országos Önkormányzata (MROÖ) székházában, Gyulán került sor. Az országos megmérettetésen a gyulai román gimnáziumból négy diák mérte össze tudását a szakmai zsűri előtt.
- a Battonyai “Lucian Magdu” Román Általános Iskola első alkalommal megrendezte a “Vocea de Aur” c. énekversenyt, a magyarországi román általános iskolák tanulói részére
- “Bălcescu”-bál a gyulai “Nicolae Bălcescu” Román Gimnázium fennállásának 65. Évfordulója alkalmából
- Román ortodox ikonkiállítás a Magyarországi Románok Országos Önkormányzata Dokumentációs és Információs Központ kiállítótermében, Gyulán. A kiállítást Siluan Manuila, a Magyarországi Román Ortodox Egyház püspöke nyitotta meg.
- “Vasile Gurzău” román mesemondó verseny Méhkeréken a helyi általános iskolások részére.

2015. április

- “Közös értékeink” címmel rendezett nemzetiségi konferenciát a szarvasi “Gál Ferenc” Pedagógiai Főiskola. A rendezvényen jelen voltak a román diplomácia képviselői és a hazai román közösség pedagógusai is.
- az Országos Általános Iskolai Tanulmányi Verseny Román nyelv és Irodalom tantárgyból (OÁTV) szóbeli versenyére a Magyarországi Románok Országos Önkormányzata (MROÖ) székházában, Gyulán került sor. A Békés Megyei Román Önkormányzat különdíjban részesítette Gherasim Daniel és Miron Lidia, a méhkeréki általános iskola két tanulóját és 1-1 darab 16 GB-os pendrive-al jutalmazta őket a versenyen nyújtott kimagasló teljesítményükért.

2015. május

- Román országos mesemondó verseny Békéscsabán a békési úti Meseházban.
- Méhkeréken a “Duló György” Művelődési Házban került megrendezésre a Méhkeréki Román Nemzetiségi Óvoda nagycsoportos óvodásainak ballagása

Békés Megyei Roma Nemzetiségi Önkormányzat

A Békés Megyei Roma Nemzetiségi Önkormányzat 2014. október 22-én alakult meg 7 fővel. 5 főt a Lungo Drom Cigány Érdekvédelmi és Polgári Szövetség, 2 főt a Roma Polgári Szövetség delegált az önkormányzatba. Békés megyéből 34 település állított fel roma önkormányzatot. 5425 fő kérte a roma nemzetiségi névjegyzékbe való felvételét, amiből 3318 fő jelent meg a területi és települési nemzetiségi választáson. 3314 fő szavazott és 2848 fő adta le érvényes szavazatát. 1976–

an a Lungo Drom Cigány Érdekvédelmi és Polgári Szövetséget, 872-en a RPSZ-t támogatták. 51 %-os volt a romák választási hajlandósága.

16 önkormányzatban teljes Lungo Drom irányítás van és 7 településen az önkormányzatban szerepel legalább 1 fő Lungo Drom-os képviselő.

Ezek az adatok híven tükrözik az országos önkormányzat összetételét is.

Azt gondolják, hogy újra fel kell építeni a bizalmat, a megbecsülést a Megyei Közgyűléssel, települési roma nemzetiségi önkormányzatokkal, továbbá a megyében jelenlévő német, román, szlovák területi önkormányzatokkal.

A munkát elkezdték!

2014. évben 3 ülésen 65, 2015. évben eddig 4 ülésen 42 határozatot hoztak, amiben az éves munkaterven, a közmeghallgatáson, a költségvetésen kívül olyan szakmai programok, együttműködések megvalósítását tűztük ki célul, ami a Békés megyében élő romákat segíti.

Önkormányzatuk fontosnak tartja a prevenció programokat, így együttműködési megállapodást kötöttek a Békés Megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórummal. 2015. május 13 -án közösen bonyolították le a „Tiszta fej-tiszta tudat” programot, melynek első állomása Füzesgyarmat volt.

Elsődleges szempont a gyermekek támogatása, ezért pályázatot adtak be „Kincsünk a nyelvünk, kultúránk, hagyományaink” címmel nemzetiségi roma nyári táborra, melyet 2015. július hónapban valósítanak meg.

Hogy minél elérhetőbbek legyenek, több segítséget, információt tudjanak adni az nemzetiségi önkormányzatoknak, pályázatot nyertek egy weboldal szerkesztéséhez „Nyitás a világra”- címmel.

Fontos az életükben az emlékezés, így pályáztak a „Nyiss meg Isten minden határt, segíts haza minden cigányt!- emlékezés a roma holokausztra.

Megünnepezték Gyomaendrődön a Békés Megyei cigánysággal a Nemzetközi Roma Napot.

Az önkormányzat részt vesz, minden olyan rendezvényen ahova meghívást kap. Többek között a Nemzeti Művelődési Intézet Békés Megyei Irodája által szervezett II. és III. Békés Megyei Nemzetiségi Találkozó, a Nemzetiségek napján, tanoda szakmai műhelytalálkozó, Dél-alföldi Regionális Monitoring Albizottság ülésén.

Békés Megyei Német Nemzetiségi Önkormányzat

A nemzetiségi, kisebbségi lét megőrzésének és ápolásának vezérelve az anyanyelv megőrzése. E célok megvalósításában a legerősebb mozgatórugó a szokásoknak, a hagyományoknak, a népi kultúrának, valamint az egyetemes német kultúrának alaposabb megismerése, továbbörökítése. Ezt a feladatot végzi a Békés Megyei Német Nemzetiségi Önkormányzat.

A 2014-ben alakult megyei önkormányzat elsősorban a sajátos nemzeti értékek területén: anyanyelv, hagyományok, világi és egyházi kultúra, szellemi és tárgyi arculat, tömegkommunikáció, szülőföldről elköltözöttekkel és külföldi partnerközségekkel kiépített kapcsolatok erősítését tartja a legfontosabbnak.

Fontos feladatuk építeni, fejleszteni a Békés megyei németiség fennmaradásának feltételeit, ápolni és erősíteni a nemzeti sajátosságait, újra feléleszteni az elfelejtett anyanyelvet. A szervezeti, személyi és intézményi feltételrendszer megteremtésével olyan helyzetbe hozni a német nemzetiséget, hogy képes legyen mind nagyobb szerepet vállalni egy hatékony nemzetiségi politika kidolgozásában a magyar állami, önkormányzati és társadalmi szervekkel, szervezetekkel együttműködve, valamint az anyaország támogatására is építve, és azt a nemzetiségi jelleget meghatározó széles spektrumban megvalósítani.

Fontosnak tartják a kapcsolattartást a helyi német nemzetiségi önkormányzatokkal, nemzetiségi óvodákkal, iskolákkal, német nemzetiségi egyesületekkel, német tájházakkal.

A célkitűzéseiket szem előtt tartva, 2014-ben a megalakulásuk után kidolgozták a munka- és rendezvénytervüket. A munkatervnek megfelelően 2015-ben terveik között szerepel egy német nyelvű konferencia, német nyelvű versenyek, hagyományörző rendezvények, nyelvi táborok,

megemlékezések szervezése. A Békés megyei német nemzetiségi anyanyelvi és kulturális napot 2015-ben Gyulán szeretnék megrendezni.

2014-ben az alakuló ülésüket követően még két testületi ülést tartottak, összesen 17 db határozatot hoztak. Terveik szerint két havonta fognak ülésezni. 2015-ben eddig 2 ülés volt, ahol 20 db határozat született.

Sajnos feladatalapú támogatásban még nem részesültek.

Szeretnének szorosabb kapcsolatot ápolni a többi nemzetiséggel, a megyében működő megyei nemzetiségi önkormányzatokkal. Mindenképpen célszerűnek tartanak egy közös megyei ülés, tanácskozás megtartását, ahová a megyei vezetőket is szeretnék meghívni.

Tevékenységük havi lebontásában:

2014. október

- Október 27-én alakuló ülést tartottak, **Békéscsabán**, megválasztották az elnököt és az elnök helyettesét. Elfogadták az SZMSZ-t.
- **Gyulai Sírkereszt Emlékhelyen** újabb gót feliratos sírkereszteket újítottak fel és adtak át.

2014. november

- November 10-én megtartott testületi ülésen Együtműködési megállapodást kötöttek a Békés Megyei Roma Nemzetiségi Önkormányzattal.
- November 11-én megyénkben több településen is megtartották a Mártonnapi felvonulást: **Gyulán, Vésztőn, Békésen, Kétegyházaán, Almáskamaráson, Eleken, Mezőberény, Gyomaendrőd**. Ezzel tisztelegve Szt. Márton emléke előtt.
- November 15-én **Budaörsre** kirándultak, meglátogatták a helyi tájházat, felmászta a kőhegyre, ahol a Passió játékot adják elő két évente, este a helyi sváb bálban vettek részt. Másnap Budakeszire látogattak, majd a Rembrandt kiállítást tekintették meg Budapesten a szépművészeti múzeumban. A Békés megyei német önkormányzatok képviselői vettek részt a kiránduláson.
- November 25-én **Gyulán** a Békés-Csongrád Megyei Német Iskolaegyesület „KI mondja szebben?” német versenyen a megyében található nemzetiségi önkormányzatok képviseltették magukat

2014. december

- Decemberben **Gyulán** tartotta a Békés Megyei Német Nemzetiségi Önkormányzat közmeghallgatását, nagyszámú, közel 40 fő részvételével.
- December 18-án **Méhkeréken**, került sor a Békés Megyei Nemzetiségek Napjára, ahol Niedermayer Ernő eleki képviselő vehette át a Békés Megyei Kisebbségéért- díjat.
- Az Adventi-karácsonyi időszakban minden településen készülődtek az ünnepekre. December 15-én **Mezőberényben** Karácsonyi készülődés volt tartva a gyerekeknek, ami ismételten nagy sikert ért el. **Vésztőn** Német Advent, Karácsonyvárással készültek az iskola német nemzetiségi tanulói, **Gyulán** advent két vasárnapján közös éneklést tartottak Gyulán, a Német Nemzetiségi Önkormányzat által felállított Németváros Karácsonyfájánál, ötödik alkalommal tartottak német betlehemezést. **Békésen** Mikulás napján csomagot készítettek a németet tanuló diákoknak. **Több településen** Betlehem kerül felállításra a Német Nemzetiségi Önkormányzatok szervezésében.
- Óévbúcsúztatót tartottak **Békésen** a német nemzetiségi képviselők, értékelték a 2014-es évet.
- December 31-én a **Mezőberényi** Német Hagyományápoló Egyesület és a Német Nemzetiségi Önkormányzat közösen búcsúztatta az Óévet és köszöntötte az Új esztendőt.

2015. január

- Január 10-én **Gyulán** emlékművet avattak a „Malenkij robot”-ra hurcolás 65. évfordulója alkalmából, és a megye több településén emlékeztek: **Elek, Almáskamarás, Békés**

- Január 11-én **Budapest**en Magyarországi Német Önkormányzatok Napján vettek részt, Bárdiné Békési Mária elnökhelyettesük szervezését köszöni.
- Január 19-én **Mezőberényben** megemlékezést és koszorúzást tartottak a „malenkij robot” emlékműnél, **Orosházán**, a 65. évforduló alkalmából a város iskoláiban rendkívüli történelemórákat tartottak.
- Január 17-én **Orosházán** fergeteges sváb batyus bált tartottak a „15.” évforduló alkalmából minden német nemzetiségi képviselőt meghívtak a rendezvényre, ezzel erősítve a közösségek kapcsolatát.
- Január 31-én **Gyulán** került megrendezésre az ötödik Németvárosi Disznótor és Maszkázás. A disznóvágás hagyományos kopasztásos módszerrel történt, így a helyiek és az idelátogató turisták is megismerhették a németvárosi szokásokat. Az idelátogatókat folyamatosan kóstolókkal látták vendégül, pálinkát, forralt bort és teát kínáltak a finomságok mellé.

2015. február

- Február 16-án maszka felvonulást tartottak Eleken.
- Február 17-én téltemetést tartottak a megye több településén a német nemzetiségi iskolások és óvodások: Gyulán, Békésen, Kétegyháza, Gyomaendrődön.
- Február 19-én Békéscsabán tartották a soron következő testületi ülésüket. Elfogadták a 2015-ös munkaprogramunkat és a költségvetést.
- Február 21-én Gyomaendrődön sváb batyus bált tartottak nagy számú résztvevővel.
- Február 25-én Budapesten a Kommunizmus áldozatainak napján nagyszabású konferenciát tartottak a Parlamentben a „Malenkij robot” 65. évfordulója alkalmából. A konferenciára a Békés Megyei Német Nemzetiségi Önkormányzat fizette a Békés megyei küldöttség útiköltségét.
- Február 25-én Almáskamaráson Károlyi Bernátra emlékeztek a Német nemzetiségi önkormányzat vezetésével, aki a kommunizmus áldozata lett, és a helyi iskola névadója.

2015. március

- Március 15-én több településen koszorút helyeztek el a Német Nemzetiségi Önkormányzatok.
- Március 15-én **Eleken** megrendezték a Böjt közepe hagyományőrző rendezvényt a Leimen Házban. Az egyesület és az önkormányzat közös rendezvénye
- Március 18-án megrendezték a hagyományos József napot **Gyulán**.
- Március 27-én **Gyulán** tartotta a Békés Megyei Német Önkormányzatok Szövetsége Közgyűlését.
- Több településen húsvéti rendezvényeket tartottak: **Mezőberényben** március 28-án nagy sikerrel rendezték meg a Gyerekek, unokák fessünk együtt tojást, bundás kenyér uzsonnával elnevezésű programjukat. **Gyomaendrődön** március 30-31-én Osternfestet tartottak a német nemzetiségi gyerekeknek, **Gyulán** felállították a hagyományos tojásfát.

2015. április

- Április 9-én a **Gyomaendrődi** Német Nemzetiségi Önkormányzat Örökségkultúra Konferenciát szervezett az egész megye részvételével.
- Április 15-én Tradíció és innováció a nemzetiségi pedagógusképzésben címmel **Szarvason**, a Főiskolán Konferencián vettek részt, ahol több településről képviselőtársaik és nemzetiségi pedagógusaik tartottak előadást a Békés megyei német nemzetiségről és a német nemzetiségi oktatásról.
- Április 22-28 között Nemzetiségi találkozó Dél-Tirolban, az Osztrák kultúra hete címmel többnapos rendezvényt szervezett az **Orosházi** Német Nemzetiségi Önkormányzat a Táncsics Gimnáziummal karöltve.
- Április 23-án **Békéscsabán** tartották a soron következő testületi ülésüket ahol elfogadták a zárszámadásukat.

2015. május

- Május 5-én a 290 éves betelepülés és 70 éves kiűzetés emléknapját tartották Mezőberényben, ahol a koszorúzás és megemlékezés után a Nemzeti Művelődési Intézet „Nemzetiségi Találkozó” –ját tartották meg nagyszámú érdeklődő hallgathatta meg a nemzetiségek bemutatkozását. Wagner Márton a Mezőberényi Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke tartott előadást a német nemzetiség nevében.
- Május 20-án tartották **Gyulán** a Németvárosi Pünkösöd rendezvényt, melyen pünkösdfát állítottak, majd pünkösdi királyt választottak.

Végezetül szeretném megköszönni a Megyeházán kapott segítséget és támogatást!

A fentiekre tekintettel kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztés megtárgyalását követően támogassa az alábbi határozati javaslatokat.

Határozati javaslat:

A Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Békés megyei nemzetiségi önkormányzatok munkájáról szóló tájékoztatót tudomásul veszi.

Felelős: Zalai Mihály elnök

Határidő: értelem szerint

Békéscsaba, 2015. június 10.

Zalai Mihály

